

Rien van Gendt

Filantropie zal opdrogen door nieuwe regels

Door: Rien van Gendt

23-01-2025

Fiscaliteit Opinie

Filantropie-expert Rien van Gendt schreef onlangs het volgende in Het Financieele Dagblad: Schenken vanuit een vennootschap aan maatschappelijke organisaties als musea, kerken en voedselbanken wordt vanaf 2025 flink meer belast, is het plan. Maar zonder belastingvoor-deel maakt filantropie geen kans.

Het kabinet bezuinigt niet alleen op beleidsvelden als ontwikkelingssamenwerking en cultuur, maar ontmantelt ook de fiscale prikkels voor bedrijven om te schenken aan deze sectoren. Sterker, er worden nu zelfs 'boetes' opgelegd. Schenkingen vanuit de vennootschap zullen namelijk worden aangemerkt als dividenduitkering, waar 31% belasting over moet worden betaald.

Voor de goede orde, dit gaat niet om donaties met een zakelijk belang of om donaties die tot een maximum van €100.000 aftrekbaar zijn voor de vennootschapsbelasting (VPB). Dit gaat om grote donaties vanuit de vennootschap die te hoog liggen voor de maximale belastingaftrek; donaties die de creatie van nieuwe fondsen mogelijk maken, of het substantieel vergroten van bestaande fondsen.

Onnavolgbare regelgeving

Het op slot zetten van dit soort donaties door een ‘boete’ op te leggen, is een onbegrijpelijke beslissing waarvan de gevolgen niet tot nauwelijks werden besproken in de Tweede Kamer tijdens de besluitvorming over het Belastingplan 2025.

Het lijkt alsof politici en bestuurders de desastreuze gevolgen van de aangepaste regelgeving niet zien. Maatschappelijke organisaties in Nederland zullen een terugloop ervaren in de toestroom van substantieel nieuw geld. Het onderzoek ‘Geven in Nederland 2024’ van de Vrije Universiteit (VU) geeft inzicht in het belang van privaat geld voor het publieke doel. Donaties van bedrijven bedroegen in 2022 ongeveer €1,8 mrd. Zo’n significant bedrag maakt het tamelijk bizar om een schenking van een vennootschap aan de maatschappij te zien als dividenduitkering aan een aandeelhouder. Maar nog erger dan de onnavolgbare regelgeving, zijn de mogelijke consequenties van de onwetendheid.

‘De volgende generatie vermogende familieleden gebruikt het eigendom dikwijls voor consumptieve bestedingen’

Alternatief

In de Eerste Kamer diende het CDA een motie in die is aangenomen. De motie stelt dat er geen analyse is geweest van de impact van het regeringsvoorstel, geen overleg met de sector en geen sprake van een zorgvuldig wetgevingsproces. Dus verzoekt de motie de regering met de sector te overleggen om alternatieven te onderzoeken.

Is daarmee het probleem opgelost en een ramp voor maatschappelijke schenkingen, bijvoorbeeld bestemd voor de mentale gezondheid van jongeren, voorkomen? Dat hangt af van de reactie van de regering: de deadline voor de uitvoering van deze motie is 1 juli 2025. Mocht de regelgeving worden doorgezet, dan ligt nood voor maatschappelijke organisaties op de loer.

Stel, een bedrijf wil een schenking doen van €2 mln aan een particulier initiatief dat jongeren helpt met mentale problemen. Volgens de nieuwe regelgeving is die schenking een dividenduitkering waar 31% belasting over moet worden betaald (€620.000) voor de schenking doorgang kan vinden. Zo’n exorbitante hoeveelheid belasting ontmoedigt het doen van schenkingen en zal ze sterk doen teruglopen. Immers, als zoveel geld moet worden gereserveerd voor belasting, blijft er netto maar weinig over voor de schenking zelf.

‘Eigendom anders’

De gevolgen kunnen nog ernstiger uitpakken. In het verleden besloot de familie Van Leer het private bedrijf Royal Packaging Industries van Leer over te dragen aan de maatschappelijke stichting Bernard van Leer Foundation. De aandeelhouder werd een stichting die rendement van het bedrijf teruggaf aan de samenleving. Ook het outdoormerk Patagonia stapte laatst over op deze vorm van vernieuwend eigendom, ook wel steward ownership genoemd. Het fenomeen leidt in Nederland tot interessante discussies onder de titel ‘Eigendom anders’.

Is eigenaren als die van Patagonia nu vanuit de holding hun bedrijf willen weggeven aan de maatschappij, dan wordt gezegd: de waarde is bijvoorbeeld €60 mln, betaalt u eerst €18,6 mln aan belasting en dan mag u het bedrijf schenken. De kans is groot dat eigenaren in dat geval zeggen: ik heb geen €18,6 mln, want ik geef mijn bedrijf weg. Oftewel, de schenking is dan volledig van de baan. Daardoor vloeit dat eigendom simpelweg door naar de volgende generatie van vermogende familieleden, die het dikwijls gebruikt voor consumptieve bestedingen zoals een derde vakantiehuis, de eco-versie van een privéjet, etc. Zonder structuur, goed bestuur en filantropie verdampt privaat geld vaak bij een volgende generatie. De maatschappij wordt hier niet beter van. Integendeel, de inkomens- en vermogensongelijkheid zullen alleen maar toenemen.

Onvriendelijkste klimaat

Philea, de koepelorganisatie van Europese fondsen in Brussel, publiceert regelmatig onderzoeken naar de wettelijke en fiscale omgeving waarin filantropische organisaties in de diverse Europese landen moeten functioneren. Het laatste overzicht is van 2021, volgend jaar verschijnt een nieuw vergelijkend onderzoek. Philea gaf te kennen dat de Nederlandse regering een unieke plaats inneemt binnen Europa door schenken uit de vennootschap te belasten met 31%: Nederland heeft daarmee het onvriendelijkste klimaat voor het doen van schenkingen van Europa.

Hopelijk beseft de regering op tijd dat ze geen monopolie heeft op het bevorderen van het algemeen belang. Het bedrijfsleven verdient ook geen ‘boete’ voor het willen bijdragen aan de maatschappij. Dat verdient juist aanmoediging.

<https://fd.nl/opinie/1542504/filantropie-zal-opdrogen-door-nieuwe-regelgeving> (★)

Over de auteurs

Rien van Gendt is eigenaar van Van Gendt Philanthropy Services